

**Македонска банка за поддршка
на развојот АД Скопје**

Финансиски извештаи
за годината завршена на
31 декември 2007

Содржина

Извештај на ревизорите

Финансиски извештаи

Биланс на состојба 1

Биланс на успех 2

Извештај за промените во капиталот 3

Извештај за паричниот тек 4

Белешки кон финансиските извештаи 5

КПМГ Македонија д.о.о.
Ул. „Даме Груев“ бр.28, 4ти кат
Скопје 1000
Република Македонија

тел: + 389 (2) 3135 220
факс: + 389 (2) 3111 811
е-пошта: kpmg@kpmg.com.mk
www. kpmg.com.mk

Извештај на ревизорот до акционерите на Македонска банка за поддршка на развојот АД Скопје

Извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Македонска банка за поддршка на развојот АД Скопје ("Банката") кои се состојат од билансот на состојба на 31 декември 2007 година и извештаите за билансот на успех, промените во капиталот и паричниот тек за годината тогаш завршена, како и осврт на значајните сметководствени политики и останатите белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Банката е одговорно за изготвување и реално прикажување на овие финансиски извештаи во согласност со Сметководствените Стандарди прифатени во Република Македонија. Оваа одговорност вклучува: дизајнирање, имплементирање и одржување на систем на интерни контроли соодветни за изготвување и реално прикажување на финансиските извештаи кои не содржат материјално значајни грешки, било да се резултат на измама или ненамерно направени грешки; избор и примена на соодветни сметководствени политики; и правење на сметководствени проценки кои се разумни на соодветните околности.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да искажеме мнение за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Овие стандарди изискуваат да се придржуваме на релевантните етички стандарди и да ја планираме и да ја извршиме ревизијата со цел да се здобиеме со разумна увереност дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки.

Ревизијата вклучува спроведување на процедури за добивање на ревизорски докази за износите и образложенијата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од нашите проценки, вклучувајќи ги и оценките на ризиците за значајни грешки во финансиските извештаи како резултат на измама или ненамерно направени грешки. Во проценувањето на овие ризици, ги разгледавме соодветните интерни контроли воспоставени во Банката за изготвување и реално прикажување на финансиските извештаи со цел да дизајнираме ревизорски процедури соодветни на околностите, но не и за да изразиме мнение за ефикасноста на интерните контроли воспоставени во Банката. Ревизијата исто така вклучува осврт на користените сметководствени принципи и значајните проценки направени од раководството, како и оценка на адекватноста на прикажувањето на информациите во финансиските извештаи.

Ние сме убедени дека ревизорските докази кои ги добивме се достаточни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мнение.

Мнение

Според наше мнение, финансиските извештаи реално и објективно ја прикажуваат финансиската состојба на Банката на 31 декември 2007 година како и на нејзината финансиска успешност и нејзиниот паричен тек за годината тогаш завршена во согласност со Сметководствените Стандарди прифатени во Република Македонија.

Скопје, 23 април 2008 година

ОВЛАСТЕН РЕВИЗОР НА РМ
Гордана Никушевска

КПМГ Македонија ДОО
ДИРЕКТОР
Горѓи Чучук

Биланс на состојба

На 31 декември

Во илјади денари

	Белешка	2007	2006
Актива			
Парични средства и паричен еквивалент	12	456.444	293.260
Пласмани во други банки	13	462.642	437.741
Кредити на други банки	14	2.031.177	1.765.439
Вложувања	16	-	158.277
Недвижности и опрема	17	119.189	125.012
Нематеријални средства	18	2.207	1.570
Остананата актива	19	9.119	11.017
Вкупна актива		<u>3.080.778</u>	<u>2.792.316</u>
Обврски			
Обврски по кредити	20	1.503.575	1.298.469
Посебна резерва за вонбилансни ставки	21	4.115	3.763
Обврски за данок од добивка		4.207	733
Останати обврски	23	4.812	6.261
Вкупно обврски		<u>1.516.709</u>	<u>1.309.226</u>
Капитал			
Акционерски капитал	24	932.400	932.400
Задржана добивка		80.979	48.712
Резерви		550.690	501.978
Вкупно капитал и резерви		<u>1.564.069</u>	<u>1.483.090</u>
Вкупно обврски и капитал и резерви		<u>3.080.778</u>	<u>2.792.316</u>

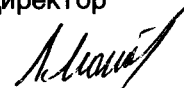
Белешките на страните 5 - 47 се составен дел на овие финансиски извештаи.

Финансиските извештаи прикажани на страниците од 1 до 47 се одобрени од Управниот Одбор на 23 април 2008 година и беа потпишани во нивно име од:

Г-дин Кенан Идризи
 Втор Генерален Директор

Г-дин Драган Мартиновски
 Прв Генерален Директор

Биланс на успех

За годината завршена на 31 декември

<i>Во илјади денари</i>	Белешка	2007	2006
Приходи од камата	6	166.188	118.458
Расходи од камата	6	<u>(48.726)</u>	<u>(34.890)</u>
Нето приходи од камата		<u>117.462</u>	<u>83.568</u>
Приходи од провизии и надомести	7	18.332	22.675
Расходи од провизии и надомести	7	<u>(4.834)</u>	<u>(2.456)</u>
Нето приходи од провизии и надомести		<u>13.498</u>	<u>20.219</u>
Нето приходи од курсни разлики		528	101
Останати приходи од дејноста	8	<u>1.776</u>	<u>41.660</u>
		<u>2.304</u>	<u>41.761</u>
Приходи од дејноста		133.264	145.548
Нето загуба поради оштетување	14,15,16	1.063	(2.184)
Трошоци за вработените	9	(22.430)	(22.975)
Амортизација	17,18	(6.937)	(5.538)
Останати расходи од дејноста	10	<u>(12.777)</u>	<u>(54.927)</u>
Добивка пред оданочување		92.183	59.924
Данок од добивка	11	<u>(11.204)</u>	<u>(8.933)</u>
Добивка за годината		<u>80.979</u>	<u>50.991</u>

Белешките на страните 5 - 47 се составен дел на овие финансиски извештаи.

Извештај за промените во капиталот

За годината завршена на 31 декември

<i>Во илјади денари</i>	Акционер-ски капитал	Средства на резерви	Резерви на сигурност	Гарантен фонд	Задржана добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2006	932.400	49.336	88.436	-	51.242	1.121.414
Нето добивка за годината	-	-	-	-	50.991	50.991
Вкупно признаени приходи и расходи	-	-	-	-	50.991	50.991
Уплати во текот на годината	-	-	79.685	231.000	-	310.685
Распределба во средства на резерви	-	53.521	-	-	(53.521)	-
Состојба на 31 декември 2006	932.400	102.857	168.121	231.000	48.712	1.483.090
Состојба на 1 јануари 2007	932.400	102.857	168.121	231.000	48.712	1.483.090
Нето добивка за годината	-	-	-	-	80.979	80.979
Вкупно признаени приходи и расходи	-	-	-	-	80.979	80.979
Распределба во средства на резерви	-	37.693	-	-	(37.693)	-
Распределба во резерви на сигурност	-	-	5.000	-	(5.000)	-
Распределба во гарантен фонд	-	-	-	6.019	(6.019)	-
Состојба на 31 декември 2007	932.400	140.550	173.121	237.019	80.979	1.564.069

Белешките на страните 5 - 47 се составен дел на овие финансиски извештаи.

Извештај за паричниот тек

За годината завршена на 31 декември

Во илјади денари	Белешка	2007	2006
Паричен тек од основната дејност			
Добивка за годината		80.979	50.991
<i>Корегирана за:</i>			
Амортизација	17,18	6.937	5.538
Отпишани недвижности и опрема		-	12
Нето загуби/(ослободувања) поради оштетување	14,15,16	(1.063)	2.184
Посебна резерва за вонбилансни ставки	10	352	84
Нето приходи од камати		(117.462)	(83.568)
Данок од добивка		11.204	8.933
		<u>(19.053)</u>	<u>(15.826)</u>
Промена на пласмани во други банки		(25.675)	(436.602)
Промена во кредити и аванси дадени на други банки	15	(266.955)	(313.152)
Промена во кредити и аванси дадени на останати клиенти		-	9.572
Промена во останатата актива	19	1.898	5.269
Нето обврски од комисионо работење	22	-	(127.924)
Грант од државата	23	-	815
Промена во останати обврски	23	(1.449)	86
		<u>(311.234)</u>	<u>(877.762)</u>
Наплатени камати		169.242	114.798
Платени камати		(48.625)	(34.000)
Платен данок од добивка		(7.730)	(10.940)
Нето паричен тек од основната дејност		<u>(198.347)</u>	<u>(807.904)</u>
Паричен тек од инвестициона дејност			
Набавка на недвижности и опрема	17	(392)	(7.420)
Набавка на нематеријални средства	18	(1.359)	(1.483)
Приливи од вложувања		158.277	-
Набавка на вложувања	16	-	(66.260)
Нето паричен тек од инвестиционата дејност		<u>156.526</u>	<u>(75.163)</u>
Паричен тек од финансиски активности			
Уплата во резервите на сигурност		-	79.685
Плаќања во гарантниот фонд		-	231.000
Отплата на кредити		(206.755)	(114.760)
Приливи од кредити		411.760	307.685
Нето парични средства од финансиски активности		<u>205.005</u>	<u>503.610</u>
Нето намалување/(зголемување) на парични средства и паричен еквивалент			
Парични средства и паричен еквивалент на 1 јануари		163.184	(379.457)
		<u>293.260</u>	<u>672.717</u>
Парични средства и паричен еквивалент на 31 декември		<u>456.444</u>	<u>293.260</u>

Белешките на страните 5 - 47 се составен дел на овие финансиски извештаи.

Белешки кон финансиските извештаи

1. Општи информации

Македонска банка за поддршка на развојот АД Скопје ("Банката") е акционерско друштво во државна сопственост и е инкорпорирана на територијата на Република Македонија.

Адресата на регистрираното седиште на Банката е:

ул: "Вељко Влаховиќ" бр.26
1000 Скопје
Република Македонија

Основни активности на Банката се кредитирање на отпочнување со работа и развој на мали и средни претпријатија преку обезбедување среднорочни и долгорочни кредити, финансирање на извозот преку кредити одобрени за идентификувани приливи од извоз, издавање на финансиски гаранции за кредити одобрени за идентификувани приливи од извоз.

Исто така, согласно измените на Законот за основање на Македонска банка за поддршка на развојот, во 2006 година Банката формираше Гарантен фонд за издавање гаранции за обезбедување на плаќања по долгорочни кредити за инвестиции одобрени од страна на банки и други финансиски институции во Република Македонија на микро, мали и средни трговци, трговци-поединци и занаетчии, регистрирани во Република Македонија.

Кредитирањето на претпријатијата се извршува преку банки посредници кои го преземаат крајниот ризик од наплата на побарувањата.

2. Основа за изготвување на финансиските извештаи

(а) Извештај за усогласеност

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Законот за Трговски Друштва и Правилникот за водење сметководство (Службен весник на РМ бр.94/2004, бр.11/2005 и бр.116/2005) освен во делот на признавање на одложено даночно средство согласно изискувањата на Меѓународниот сметководствен стандард МСС 12 Даноци на добивка (види белешка 3 (ж)).

Во текот на годината Банката го прифати Меѓународниот Стандард за Финансиско Известување ("МСФИ") 7 *Финансиски инструменти: Обелоденувања*, со што се зголеми обемот на информации кои треба да бидат обелоденети во финансиските извештаи, но кои немаат влијание на добивката или финансиската позиција на Банката. Во согласност со барањата за транзиција од стандардот, Банката обезбеди споредливи информации.

Белешки кон финансиските извештаи

2. Основа за изготвување на финансиските извештаи (продолжение)

(б) Основи за мерење

Финансиските извештаи се изготвени според историска вредност освен за:

- финансиските инструменти за тргување кои што се мерат по објективна вредност;
- средствата расположливи-за-продажба кои што се мерат по објективна вредност.

(в) Функционална и известувачка валута

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари ("МКД" или "денари"), кој е функционална валута на Банката. Освен каде што е наведено, финансиските информации се прикажани во илјади македонски денари.

3. Значајни сметководствени политики

Сметководствените политики прикажани во продолжение се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие финансиски извештаи.

(а) Трансакции во странска валута

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на денот на известувањето се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојба. Печалбите и загубите од курсните разлики од монетарните средства се разлика помеѓу амортизираната набавна вредност во денари на почеток на периодот, корегирани за ефективна камата и плаќања во текот на периодот, и амортизираната набавна вредност во странска валута вреднувана според курсот важечки на крајот на периодот. Немонетарните средства и обврски кои се евидентираат по објективна вредност, искажани во странска валута на денот на известувањето се превреднуваат во денари според курсот важечки на денот на определување на објективната вредност. Курсните разлики произлезени од превреднување се признаваат во билансот на успех.

Девизните средства со кои што работи Банката се претежно евра (ЕУР). Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2007 и 2006 година беа како што следи:

	2007 МКД	2006 МКД
1 ЕУР	61.20	61.17

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(б) Камата

Приходот од камата и расходот од камата се признава во билансот на успех според методот на ефективна каматна стапка. Ефективната каматна стапка е стапката која точно ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања и приливи во текот на очекуваниот век на финансиското средство или обврска (или каде што е соодветно, пократок период) на сегашната вредност на финансиското средство или обврска. Ефективната каматна стапка се утврдува при иницијалното признавање на средството или обврската и не се менува последователно.

Пресметката на ефективната каматна стапка ги вклучува сите надоместоци платени или примени, трансакциски трошоци, дисконти или премии кои се составен дел на ефективната каматна стапка. Трансакциски трошоци се инкрементални трошоци кои директно можат да се припишат на стекнувањето, издавањето или отуѓувањето на финансиското средство или обврска.

Приходите и расходите од камати прикажани во билансот на успех вклучуваат:

- камати од финансиски средства и обврски по амортизирана набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка;
- камата од вложувања расположливи-за-продажба со користење на методот на ефективна каматна стапка.

Приходите и расходите по основ на камати од средствата и обврските за тргување се сметаат дека се незначителни за активностите за тргување на Банката и се презентирани заедно со останатите промени во објективната вредност на средствата и обврските за тргување во нето приходи од тргување.

(в) Провизии и надомести

Приходите и расходите од надомести и провизии кои се составен дел од ефективната каматна стапка на финансиските средства и обврски се вклучени во пресметката на ефективната каматна стапка.

Останатите приходи од надомести и провизии настануваат по основ на финансиски услуги кои ги извршува Банката во поглед на издавање на финансиски гаранции за гарантирање на наплата при извоз на краток рок. За обезбедување на ризикот од ненаплатливост на издадените финансиски гаранции Банката зема финансиски гаранции од странски реосигурители во износ од 70% до 90% од износот на издадените гаранции. Приходите од провизии и надомести се признаваат кога соодветната услуга ќе се изврши.

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(в) Провизии и надомести (продолжение)

Расходите од провизии и надомести настануваат по основ на финансиски услуги што ги добива Банката и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие.

(г) Нето приходи од тргување

Нето приходите од тргување ги вклучуваат добивките и загубите поврзани со средствата и обврските за тргување и сите реализирани и нереализирани промени во објективната вредност, камати, дивиденди и курсни разлики.

(д) Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат кога ќе биде утврдено правото да се прими плаќањето. Дивидендите се прикажани како дел од нето приходите од тргување или приходи од дивиденди во зависност од соодветната класификација на инструментот.

(ѓ) Грант од државата

Приходите од грантови од државата иницијално се признаваат како одложени приходи кога постои разумна сигурност дека тие ќе бидат примени и дека Банката ќе ги исполни условите поврзани со давањето на грантот. Грантовите од државата кои претставуваат надомест на трошоци кои ги реализирала Банката се признаваат во билансот на успех на периодична основа во периодот во кој трошоците се признаени.

(е) Приходи од наемнини

Приходот од наемнини од недвижностите дадени под закуп се признава во билансот на успех по пропорционална метода во времетраењето на закупот.

(ж) Даноци

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех, освен кога се однесува за ставки коишто се однесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот.

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка или значајни усвоената на денот на билансот на состојба, и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(ж) Даноци (продолжение)

Одложениот данок се признава со користење на методата на билансот на состојба, и произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредноста на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложенот данок не се признаваат за следните временни разлики: иницијално признавање на гудвил, иницијално признавање на средства или обврски во трансакции кои не се деловни комбинации и не влијаат врз добивката за сметководствени и даночни цели и разлики кои произлегуваат од вложувања во подружници и претпријатија под заедничка контрола до обемот до кој нема да се реализираат во блиска иднина. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Одложени даночни средства не се признаат, бидејќи согласно постојните законски пропишани форми на годишна сметка и контен план не постои можност за прикажување на одложените даночни средства во книгите на Банката.

(з) Финансиски средства и обврски

(i) Признавање

Банката почетно ги признава кредитите и авансите, пласманите во други банки и обврските по кредити на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства и обврски почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Банката станува странка на договорните одредби на инструментот.

(ii) Депризнавање

Банката ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг. Секој остаток од пренесените финансиски средства кои се креирани или задржани од Банката се признаваат како посебно средство или обврска.

Банката ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(з) Финансиски средства и обврски (продолжение)

(iii) *Нетирање*

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојбата само кога Банката има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се презентираат на нетна основа само доколку тоа е дозволено со сметководствените стандардите, или за добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување на Банката.

(iv) *Принцип на мерење според амортизирана вредност*

Амортизираната набавна вредност на финансиско средство или финансиска обврска е износот според кој што финансиското средство или обврска се мерат при почетното признавање, намален за отплатите на главницата, плус или минус акумулираната амортизација со употреба на методот на ефективна каматна стапка на било која разлика помеѓу почетно признаениот износ и износот при доспевањето, намален за евентуалните загуби поради оштетување.

(v) *Принцип на мерење според објективна вредност*

Објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски се базира на нивната котирана пазарна цена на активен пазар. За останатите финансиски инструменти објективната вредност се утврдува со користење на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат техника на нето сегашна вредност, метод на дисконтирани парични текови, споредба со слични инструменти за кои постојат пазарни цени и модели на вреднување.

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(з) Финансиски средства и обврски (продолжение)

(vi) Загуби поради оштетување

На секој датум на билансот на состојба Банката проценува дали постојат објективни докази за оштетеност на финансиските средствата кои не се мерат според објективна вредност. Финансиските средства се оштетени кога објективни докази покажуваат дека оштетувањето настанало по почетното признавање на средството, и истото има влијание на идните парични текови кои можат веродостојно да се проценат.

Банката го разгледува доказот за оштетеност на специфично ниво. Сите индивидуално значајни финансиски средства се проценуваат за специфична загуба поради оштетување.

Објективен доказ дека финансиските средства (вклучувајќи ги и сопственичките хартии од вредност) се оштетени може да вклучува доцнење или неисполнување на обврските на должникот, реструктуирање на кредитот од страна на Банката според услови кои Банката инаку не ги одобрува, индикации дека должникот или издавачот на хартиите од вредност банкротирале, исчезнување на активен пазар за хартиите од вредност, или други воочливи информации за група на средства како што се негативни промени во платежниот статус на должникот или издавачот на хартиите од вредност во групата, или економски услови кои соодветствуваат со неисполнување на обврските во групата.

Загуба поради оштетување на средствата евидентирани по амортизирана набавна вредност се мери како разлика помеѓу сметководствената вредност на финансиските средства и сегашната вредност на очекуваните парични текови, дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на средствата. Загубите поради оштетување се признаваат во билансот на успех и се рефлектирани во сметката за посебна резерва за кредити и аванси. Каматата на оштетените средства продолжува да се признава преку амортизација на дисконтот.

Доколку во наредниот период износот на загубата поради оштетување се намали, загубата се анулира низ билансот на успехот.

Загубата поради оштетување на вложувањата расположливи-за-продажба се признава со пренесување на разликата помеѓу амортизираната набавна вредност и тековната објективна вредност од капиталот во билансот на успех. Доколку во последователен период, загубата поради оштетување на расположливите-за-продажба должнички инструменти се намали, загубата се анулира низ билансот на успех.

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(з) Финансиски средства и обврски (продолжение)

(vi) Загуби поради оштетување (продолжение)

Сепак, секое последователно зголемување на објективната вредност на оштетени расположливи-за-продажба сопственички хартии од вредност се признава директно во капиталот. Промените во посебната резерва како резултат на временската вредност на парите се признава како компонента на приходи од камати.

(s) Парични средства и паричен еквивалент

Паричните средства и паричниот еквивалент го сочинуваат паричните средства во благајна, депозитите по видување кај банките, депозитите во Народна Банка на Република Македонија ("НБРМ"), како и високоликвидните хартии од вредност со оригинален рок на достасаност од три или помала од три месеци, кои се предмет на незначителен ризик од промена во нивната објективна вредност, и кои се користат од Банката во управување со краткорочни обврски, вклучувајќи ги и благајничките записи со кои може да се тргува на секундарен пазар.

Паричните средства и паричниот еквивалент се евидентираат по амортизирана набавна вредност во билансот на состојба.

(и) Средства и обврски за тргување

Средства и обврски за тргување се оние средства и обврски кои Банката ги стекнува главно со цел продажба или повторно откупување во блиска иднина, или кои ги чува како дел од портфолио за остварување на добивка во краток рок.

Средствата и обврските за тргување почетно се признаваат и последователно се мерат по објективна вредност во билансот на состојба, а трансакциските трошоци директно се признаваат во билансот на успех. Сите промени во објективната вредност се признаваат како дел од нето приходи од тргување во билансот на успех. Средствата и обврските за тргување не се рекласификуваат последователно по нивното почетно признавање.

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(j) Кредити и аванси одобрени од Банката

Кредитите и авансите одобрени од Банката се оние кредити и аванси со кои се обезбедуваат парични средства на клиентот и се разликуваат од оние кои се креираат со намера за остварување на профит на краток рок.

Кредитите и авансите одобрени од Банката почетно се признаваат по објективна вредност вклучувајќи ги и директните трансакциски трошоци, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

(к) Вложувања

Вложувањата почетно се искажуваат по нивната набавна вредност, којашто е објективна вредност на дадениот надоместок за истите, зголемена за директните трансакциски трошоци и последователно се мерат во зависност од нивната класификација.

(i) Вложувања чувани-до-достасаност

Средствата чувани-до-достасаност се финансиски средства со фиксни или одредени периоди на отплата и со фиксен период на достасаност кои Банката има намера и можност да ги чува до периодот на достасување.

Средствата чувани-до-достасаност се проценуваат по амортизирана набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Продажба или рекласификација на значителен износ на средствата чувани-до-достасаност далеку од нивниот период на достасување ќе предизвика рекласификација на сите средствата чувани-до-достасаност како расположливи-за-продажба, а Банката нема да може да класификува вложувања како чувани-до-достасаност во тековната и следните две години.

(ii) Вложувања расположливи-за-продажба

Вложувањата расположливи-за-продажба се финансиски средства кои не се чуваат заради тргување, кои не се одобрени од Банката, ниту се чуваат до периодот на достасување. Инструментите расположливи-за-продажба ги вклучуваат вложувањата во сопственички инструменти.

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(к) Вложувања (продолжение)

(ii) **Вложувања расположливи-за-продажба (продолжение)**

Вложувањата расположливи-за-продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност, со исклучок за финансиските средства коишто немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери, коишто се мерат по набавна вредност намалена за загубите поради оштетување.

Приходот од камата се признава во билансот на успех со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Приходот од дивиденда се признава кога на Банката ќе и биде утврдено правото да се прими плаќањето. Печалбите или загубите од курсни разлики на должничките инструменти расположливи-за-продажба се признаваат во билансот на успех.

Промените во објективната вредност на вложувањата расположливи-за-продажба се евидентираат во капиталот се додека вложувањата не се продадени или оштетени кога износот признаен во капиталот се носи во билансот на успех.

(л) **Недвижности и опрема**

(i) **Признавање и мерење**

Недвижностите и опремата се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби поради оштетување.

Набавната вредност ги вклучува трошоците кои што се директно поврзани со стекнувањето на средството. Набавениот софтвер кој е неопходен за функционирање на соодветната опрема се признава како дел од таа опрема.

(ii) **Последователни издатоци**

Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата се додаваат на сметководствената вредност на средството кога е веројатно дека ќе има идни економски користи за Банката и трошоците на истиот може да се измерат веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Трошоците на секојдневното одржување на недвижностите и опремата се признаваат во билансот на успех како трошоци како што настануваат.

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(л) Недвижности и опрема (продолжение)

(iii) Амортизација

Амортизацијата на недвижностите и опремата се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет корисен век на употреба.

Годишните стапки на амортизација, според нивниот проценет корисен век на употреба, за тековниот и претходниот период, се како што следи:

	%
Згради	2.5
Мебел и опрема	10 до 25
Моторни возила	25

(љ) Нематеријални средства

(i) Признавање и мерење

Нематеријалните средства набавени од Банката се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради оштетување.

(ii) Последователни издатоци

Последователните издатоци се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска полезност вклучена во специфичното средство на кое се однесуваат. Сите останати издатоци се признаваат во билансот на успех како трошоци како што настануваат.

(iii) Амортизација

Амортизацијата се признава по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет корисен век на употреба.

Годишните стапки на амортизација, според нивниот проценет корисен век на употреба за тековниот и претходниот период, се како што следи:

	%
Софтвер и лиценци	25

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(м) Загуби поради оштетување на нефинансиските средства

Нефинансиските средства на Банката, се разгледуваат на секој датум на изготвување на билансот на состојба со цел да се определи дали постојат објективни докази за оштетување. Ако постои ваква индикација, се проценува износот на средството кој би бил наплатлив.

Загуба поради оштетување се признава доколку сметководствената вредност на дадено средство или за единицата која генерира пари, а на која и припаѓа средството, го надминува неговиот надоместлив износ. За средството што не создава во голема мера независни парични приливи, надоместувачкиот износ се утврдува за единицата која генерира пари, а на која и припаѓа средството.

Единицата која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува којашто генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради оштетување се признаваат во билансот на успех.

Надоместувачкиот износ на дадено средство или за единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од нето продажната цена на средството и неговата употребна вредност. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради оштетување на дадено средство се анулира доколку постои индикација дека загуба поради оштетување признаена за средството можеби веќе не постои и има промени во проценките користени за утврдување на надоместувачкиот износ.

Зголемената сметководствена вредност на дадено средство, како резултат на анулирање на загуба поради оштетување, не треба да ја надмине сметководствената вредност која би била определена (нето од амортизацијата) кога не би била признаена загуба поради оштетување на средството во претходните години.

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(н) Резервирања

Резервирање се признава во билансот на состојба кога Банката како резултат на минат настан има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Банката за подмирување на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и каде што е потребно, ризиците, специфични за обврската.

Резервирање за неповолни договори се признава кога очекуваните користи од договорот за Банката се помали од неизбежните трошоци за исполнување на обврските според договорот. Резервирањето се утврдува по сегашната вредност од пониската вредност од очекуваните трошоци за откажување на договорот и сегашната вредност на очекуваните нето трошоци за продолжување на договорот. Пред да се утврди резервација, Банката признава загуба поради оштетување на средствата поврзани со договорот.

(њ) Користи за вработените

(i) *Планови за дефинирани придонеси*

Банката плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на македонските закони. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите. Банката нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех кога се пресметуваат.

(ii) *Краткорочни користи за вработените*

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие.

Банката признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус и доколу Банката има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Белешки кон финансиските извештаи

3. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(о) Средства и обврски од комисионо работење

Средствата и обврските управувани во име и за сметка на банки се вклучени во билансот на состојба на нето основа. Нето обврските прикажани во билансот на состојба претставуваат времена разлика помеѓу наплатата или исплатата на обврските за сметка на банките.

(п) Акционерски капитал и резерви

(i) Обични акции

Обичните акции се класификувани како капитал. Инкременталните трошоци директно поврзани со издавање на обични акции и опции на акции се признаваат како намалување од капиталот.

(ii) Откуп на сопствени акции

Кога Банката откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како намалување во капиталот. Откупените акции се класифицираат како сопствени акции и претставуваат негативна ставка во вкупниот капитал. Кога сопствените акции последователно се продадени, добиениот износ се признава како зголемување во капиталот, и вишокот или кусокот од трансакцијата се пренесува на/од премија од акции.

(iii) Дивиденди

Дивидендата што и припаѓа на Државата согласно законската регулатива се распределува во резерви на Банката.

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици

(а) Вовед

Банката е изложена на следните ризици од употреба на финансиските инструменти:

- кредитен ризик
- ризик на ликвидност
- пазарни ризици.

Оваа белешка претставува информација за изложеноста на Банката на секој од овие ризици, целите, политиките и начините за мерење и управување со ризиците на Банката.

Рамка на управување со ризици

Управниот Одбор има целосна одговорност врз воспоставувањето и следењето на политиките за управување со ризиците. Управниот Одбор на Банката е одговорен за развој и следење на политиките за управување со ризиците по одделни области.

Политиките за управување со ризик на Банката се воспоставени за да ги идентификуваат и анализираат ризиците со кои се соочува Банката, за поставување на соодветни лимити и контроли за ризиците, и да ги следи ризиците и усогласеност со лимитите. Политиките и системите за управување со ризик редовно се следат и анализираат, дали ги рефлектираат промените во пазарните услови, и понудените производи и услуги. Банката, преку обуки и процедури и политики за управување, има за цел да создаде конструктивна контролна средина, каде сите вработени ќе ги разберат своите улоги и задолженија.

Одборот за ревизија на Банката е одговорен за следење на усогласеноста со политиките и процедурите за управување со ризици, и за следење на адекватноста на политиката за управување со ризик во релација со ризиците со кои се соочува Банката. Одборот за ревизија во извршувањето на овие функции е потпомогнат од страна на внатрешната ревизија. Внатрешната ревизија врши редовни и периодични ревизии на интерните контроли и процедури за управување со ризик, и овие резултати ги презентира до Одборот за ревизија.

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(б) Кредитен ризик

Кредитен ризик е ризик од финансиска загуба на Банката доколку клиент или договорна странка од финансиски инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски, и воглавно произлегува од дадените кредити и аванси на други банки, пласмани во други банки и вложувања во хартии од вредност. Со цел управување со ризик Банката ги зема во предвид и ги разгледува збирно сите елементи од изложеноста на кредитниот ризик (како индивидуалниот ризик на неисполнување на обврските на должникот).

Управување со кредитниот ризик

Управниот Одбор ја делегира својата одговорност за управување со кредитен ризик на Кредитниот Одбор кој ги одобрува сите кредитни изложености до 10% од сопствените средства на Банката. Сите кредитни изложености над 10% од сопствените средства на Банката ги одобрува Одборот за раководење со ризик. Секторот за кредитирање во Банката е одговорен за контрола на кредитниот ризик на Банката, вклучувајќи:

- *Изготвување на кредитни политики* вклучувајќи ги барањата за покриеноста на изложеноста со обезбедување, проценка на кредитната способност на барателот на кредит, класификација според ризична категорија и известување, потребна документација и правни процедури, како и усогласеност со законските барања.
- *Контрола и проценка на кредитниот ризик.* Секторот за кредитирање ги следи сите кредитни изложености во однос на воспоставените лимити, пред да бидат одобрени на клиентите.
- *Следење на концентрацијата на изложеноста* по географски и индустриски сегменти (за кредити и аванси), и по издавач, оценка од институции за кредитен рејтинг, ликвидност на пазарот и земја (за вложувања).

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(б) Кредитен ризик (продолжение)

- *Класификација на кредитната изложеност на Банката според степенот на ризик од финансиска загуба со која се соочува Банката и фокусирање на управувањето со ризиците. Системот за класификација се користи при одредување дали загуба за оштетување е потребна. Тековната класификација на Банката се состои од шест степена кои ги рефлектираат различните нивоа на ризик и расположливото обезбедување.*

Секторот за кредитирање е должен да ги имплементира и следи кредитните политики и процедури на Банката. Исто така е одговорен и за квалитетот на кредитното портфолио, како и за надгледување и контрола на сите кредитни ризици.

Внатрешната ревизија врши редовни контроли на работењето на Секторот за кредитирање.

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(б) Кредитен ризик (продолжение)

Изложеност на кредитен ризик

Во илјади денари	Белешка	Пласмани во други банки		Кредити на други банки		Кредити и аванси дадени на останати клиенти		Вложувања	
		2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006
Сметководствена вредност	13,14,15, 16	462.642	437.741	2.031.177	1.765.439	-	-	-	158.277
Поединечно оштетени									
Ризична категорија А		-	-	2.066.774	949.379	-	-	-	-
Ризична категорија Б		-	-	-	6.183	-	-	-	-
Ризична категорија В		-	-	-	-	-	-	-	-
Ризична категорија Г		-	-	-	-	-	-	-	-
Ризична категорија Д		-	-	100.610	134.452	31.349	14.694	-	367
Бруто износ		-	-	2.167.384	1.090.014	31.349	14.694	-	367
Посебна резерва		-	-	(136.207)	(153.925)	(31.349)	(14.694)	-	(367)
Сметководствена вредност		-	-	2.031.177	936.089	-	-	-	-
Ниту доспеани ниту оштетени									
Ризична категорија А		462.642	437.741	-	829.350	-	-	-	158.277
Сметководствена вредност		462.642	437.741	-	829.350	-	-	-	158.277
Вкупно сметководствена вредност		462.642	437.741	2.031.177	1.765.439	-	-	-	158.277

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(б) Кредитен ризик (продолжение)

Оштетени кредити и хартии од вредност

Оштетени кредити и хартии од вредност за кои што Банката одреди дека е веројатно да не се наплати целата достасана главница и камата според договорните услови на договорот за кредит / хартии од вредност. Овие кредити се класификувани од А до Д ризична категорија според интерниот систем за класификација на кредитен ризик на Банката.

Достасани, но не оштетени кредити

Кредити и хартии од вредност кај кои договорната камата и главница се достасани, но Банката верува дека не е соодветно да се пресмета загуба поради оштетување, поради износот на расположливото обезбедувањето или степенот на наплата.

Посебна резерва

Банката пресметува посебна резерва која претставува проценка на настанатите загуби поради оштетување во кредитното портфолио. Главни компоненти на оваа посебна резерва е специфичната посебна резерва која се однесува на индивидуално значајните изложености и општа посебна резерва за група на хомогени средства во однос на загубите кои се настанати, но не се идентификувани кај кредити кои се индивидуално разгледувани за оштетеност.

Политика на отпис

Банката отпишува износ на кредит / хартија од вредност (и соодветната посебна резерва) кога Управниот Одбор ќе одреди дека кредитот / хартиите од вредност се ненаплативи. Одлуката се донесува по разгледување на информации како значајни промени во финансиската позиција на должникот / издавачот на хартиите од вредност, доколку должникот / издавачот не е во можност да ги подмири своите обврски, или дека износот од реализација на обезбедувањето нема да биде доволен да се подмири целата изложеност.

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(б) Кредитен ризик (продолжение)

Анализата на бруто и нето (намалени за посебна резерва) износите за индивидуално оштетените средства по ризична категорија е како што следи:

Во илјади денари	Белешка	Кредити на други банки		Кредити и аванси дадени на останати клиенти		Вложувања	
		Бруто	Нето	Бруто	Нето	Бруто	Нето
31 декември 2007							
	14,15,16	2.066.774	2.031.177	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-
		100.610	-	31.349	-	-	-
		<u>2.167.384</u>	<u>2.031.177</u>	<u>31.349</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
31 декември 2006							
		949.379	930.524	-	-	-	-
		6.183	5.565	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-
		134.452	-	14.694	-	367	-
		<u>1.090.014</u>	<u>936.089</u>	<u>14.694</u>	<u>-</u>	<u>367</u>	<u>-</u>

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(б) Кредитен ризик (продолжение)

Банката ја следи концентрацијата на кредитниот ризик по сектор и по географска локација. Анализата на концентрацијата на кредитниот ризик на датумот на известување е како што следи:

Во илјади денари	Белешка	Пласмани во други банки		Кредити на други клиенти		Вложувања	
		2007	2006	2007	2006	2007	2006
Сметководствена вредност	13,14,16	462.642	437.741	2.031.177	1.765.439	-	158.277
Концентрација по сектор							
Државни органи		-	-	-	-	-	158.277
Банки		462.642	437.741	2.031.177	1.765.439	-	-
Концентрација по локација							
Земји од ЕУ		462.642	437.741	-	-	-	-
Република Македонија		-	-	2.031.177	1.765.439	-	158.277
		462.642	437.741	2.031.177	1.765.439	-	158.277

Концентрацијата по локација за кредити и аванси се мери според локацијата на должникот. Концентрацијата по локација за вложувања се мери според локацијата на издавачот на хартиите од вредност.

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(в) Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност е ризик дека Банката ќе западне во потешкотии во исполнување на своите финансиски обврски.

Управување со ризик на ликвидност

Банката при управување со ликвидноста води сметка, колку што е можно подолгорочно, да секогаш има доволно ликвидни средства за исполнување на обврските кога ќе достасаат, под нормални и невообичаени услови, без да настанат неприфатливи загуби или штета врз репутацијата на Банката.

Секторот за средства и ликвидност добива информации од другите сектори во однос на ликвидносниот профил на нивните финансиски средства и обврски како и детали за другите проектирани парични текови кои произлегуваат од проектираните идни операции. Секторот за средства и ликвидност оддржува портфолио на краткорочни ликвидни средства, воглавно составени од краткорочни ликвидни хартии од вредност и пласмани во други банки, со цел да се обезбеди соодветна ликвидност на Банката.

Дневната ликвидност и пазарните услови редовно се следат. Сите политики и процедури за ликвидноста се предмет на разгледување и одобрување од Управниот Одбор на Банката. Извештаите за ликвидност, се доставуваат до НБРМ на месечна основа.

Изложеност на ризик на ликвидност

Банката има пристап до различни извори за финансирање. Средствата се обезбедуваат преку позајмици и акционерски капитал. Ова ја зголемува флексибилноста за финансирање, ја ограничува зависноста од поединечни извори на финансирање и ги намалува трошоците. Банката тежнее да одржува рамнотежа меѓу континуитетот во финансирањето и флексибилноста преку употреба на обврски со различен период на достасување.

Исто така, како дел од стратегијата за управување со ризикот на ликвидност, Банката одржува портфолио на високоликвидни средства

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(в) Ризик на ликвидност (продолжение)

Резидуален договорен рок на достасување на финансиски обврски

Во илјади денари	Белешка	Бруто		До 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 месеци до 1 година	Од 1 до 5 години	Над 5 години
		Сметко-номинален водствена вредност	прилив / (одлив)					
31 декември 2007								
<i>Недеривативни обврски</i>								
Обврски по кредити	20	1.503.575	(1.503.575)	-	(57.377)	(57.377)	(243.395)	(1.145.426)
Останати обврски	23	4.812	(4.812)	(2.102)	(39)	(2.671)	-	-
		<u>1.508.387</u>	<u>(1.508.387)</u>	<u>(2.102)</u>	<u>(57.416)</u>	<u>(60.048)</u>	<u>(243.395)</u>	<u>(1.145.426)</u>
Преземени обврски за кредитирање	25	-	(29.499)	(29.499)	-	-	-	-
		<u>1.508.387</u>	<u>(1.537.886)</u>	<u>(31.601)</u>	<u>(57.416)</u>	<u>(60.048)</u>	<u>(243.395)</u>	<u>(1.145.426)</u>
31 декември 2006								
<i>Недеривативни обврски</i>								
Обврски по кредити	20	1.298.469	(1.298.469)	(7.929)	(66.006)	(57.381)	(534.509)	(632.644)
Останати обврски	23	6.261	(6.261)	(578)	(843)	(4.840)	-	-
		<u>1.304.730</u>	<u>(1.304.730)</u>	<u>(8.507)</u>	<u>(66.849)</u>	<u>(62.221)</u>	<u>(534.509)</u>	<u>(632.644)</u>
Преземени обврски за кредитирање	25	-	(36.704)	(36.704)	-	-	-	-
		<u>1.304.730</u>	<u>(1.341.434)</u>	<u>(45.211)</u>	<u>(66.849)</u>	<u>(62.221)</u>	<u>(534.509)</u>	<u>(632.644)</u>

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(в) Ризик на ликвидност (продолжение)

Табелата ги прикажува недисконтираните парични текови на финансиските обврски и непризнаените обврски за кредитирање на Банката на основа на нивниот најран договорен рок на достасување. Паричните текови кои што Банката очекува да настанат се разликуваат од договорените.

Бруто номиналниот прилив / (одлив) прикажан во табелата е договорниот, недисконтиран паричен тек на финансиските обврски или обврски за кредитирање.

(г) Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени, како промена во каматните стапки, промена во цена на капиталот, девизните курсеви и кредитните маржи (кои не се однесуваат на промена во кредитната способност на должникот / издавачот на хартии од вредност) ќе влијаат на приходот на Банката или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е да се управува и контролира изложеноста на пазарен ризик во рамки на прифатливи параметри, со оптимизирање на повратот.

Управување со пазарни ризици

Изложеност на каматен ризик - портфолиото кое не се чува за тргување

Банката е изложена на ризик од променливост на каматните стапки како резултат на тоа што каматносоносните средства и каматносоносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е исто така изложена на основниот ризик, кој произлегува од различниот начин на менување на променливите каматни стапки, како што се на пример ЛИБОР и различни видови на камати.

Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката. Банката одобрува кредити под исти услови на сите банки учеснички, и при тоа за секоја кредитна линија однапред е дефинирана соодветно каматната маржа за Банката.

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(г) Пазарни ризици (продолжение)

Анализата на неусогласеноста на каматните стапки, на портфолиото кое не се чува за тргување е како што следи:

Во илјади денари	Белешка	Сметководствена вредност	До 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 месеци до 1 година	Од 1 до 5 години	Над 5 години
31 декември 2007							
Парични средства и паричен еквивалент	12	456.444	456.444	-	-	-	-
Пласмани во други банки	13	462.642	462.642	-	-	-	-
Кредити на други банки	14	2.031.177	147.772	80.031	496.630	1.180.691	126.053
Останата актива	19	9.119	3.894	581	248	1.364	3.032
		<u>2.959.382</u>	<u>1.070.752</u>	<u>80.612</u>	<u>496.878</u>	<u>1.182.055</u>	<u>129.085</u>
Обврски по кредити	20	(1.503.575)	-	(57.377)	(57.377)	(229.507)	(1.159.314)
Останати обврски	23	(4.812)	(2.102)	(39)	(2.671)	-	-
		<u>(1.508.387)</u>	<u>(2.102)</u>	<u>(57.416)</u>	<u>(60.048)</u>	<u>(229.507)</u>	<u>(1.159.314)</u>
		<u>1.450.995</u>	<u>1.068.650</u>	<u>23.196</u>	<u>436.830</u>	<u>952.548</u>	<u>(1.030.229)</u>
31 декември 2006							
Парични средства и паричен еквивалент	12	293.260	293.260	-	-	-	-
Пласмани во други банки	13	437.741	437.741	-	-	-	-
Кредити на други банки	14	1.765.439	106.758	15.162	244.990	1.398.529	-
Вложувања	16	158.277	-	158.277	-	-	-
Останата актива	19	11.017	2.180	1.703	2.378	1.344	3.412
		<u>2.665.734</u>	<u>839.939</u>	<u>175.142</u>	<u>247.368</u>	<u>1.399.873</u>	<u>3.412</u>
Обврски по кредити	20	(1.298.469)	(7.929)	(66.006)	(57.381)	(534.509)	(632.644)
Останати обврски	23	(6.261)	(578)	(843)	(4.840)	-	-
		<u>(1.304.730)</u>	<u>(8.507)</u>	<u>(66.849)</u>	<u>(62.221)</u>	<u>(534.509)</u>	<u>(632.644)</u>
		<u>1.361.004</u>	<u>831.432</u>	<u>108.293</u>	<u>185.147</u>	<u>865.364</u>	<u>(629.232)</u>

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(г) Пазарни ризици (продолжение)

Банката дополнително врши анализа на сензитивност на финансиските средства и обврски на промени во различните стрес сценарија на промена на каматните стапки. Стандардните сценарија се изготвуваат под претпоставка дека паралелно ќе се намалат или зголемат сите криви на приноси за 1%. Анализата на сензитивноста на Банката на зголемување или намалување на пазарните каматни стапки (земајќи во предвид симетрични движења на кривата на принос и постојаност на позициите во билансот на состојба) е следнава:

<i>Во илјади денари</i>	Добивка за периодот
На 31 декември 2007	
Приходи од камата (1% зголемување)	302.309
Приходи од камата (1% намалување)	(302.309)
Расходи од камата (1% зголемување)	(166.567)
Расходи од камата (1% намалување)	166.567
На 31 декември 2006	
Приходи од камата (1% зголемување)	228.354
Приходи од камата (1% намалување)	(228.354)
Расходи од камата (1% зголемување)	(146.546)
Расходи од камата (1% намалување)	146.546

Изложеност на валутен ризик - портфолиото кое не се чува за тргување

Банката се изложува на валутен ризик преку трансакциите во странска валута. Банката е убедена дека нето изложеноста се одржува на задоволително ниво преку купување и продажба на девизи заради надоместување на краткорочни отстапувања. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен.

Белешки кон финансиските извештаи

4. Управување со финансиски ризици (продолжение)

(г) Пазарни ризици (продолжение)

Изложеноста на Банката на валутен ризик е како што следи:

	2007				2006			
	МКД	ЕУР	УСД	Вкупно	МКД	ЕУР	УСД	Вкупно
Монетарни средства								
Парични средства и паричен еквивалент	400.612	55.713	119	456.444	243.399	49.844	17	293.260
Пласмани во други банки	-	462.642	-	462.642	-	437.741	-	437.741
Кредити на други банки	-	2.031.177	-	2.031.177	-	1.765.439	-	1.765.439
Вложувања	-	-	-	-	158.277	-	-	158.277
Останата актива	3.522	5.597	-	9.119	6.455	4.562	-	11.017
	<u>404.134</u>	<u>2.555.129</u>	<u>119</u>	<u>2.959.382</u>	<u>408.131</u>	<u>2.257.586</u>	<u>17</u>	<u>2.665.734</u>
Монетарни обврски								
Обврски по кредити	149.445	1.354.130	-	1.503.575	144.003	1.154.466	-	1.298.469
Останати обврски	641	4.171	-	4.812	4.905	1.198	158	6.261
	<u>150.086</u>	<u>1.358.301</u>	<u>-</u>	<u>1.508.387</u>	<u>148.908</u>	<u>1.155.664</u>	<u>158</u>	<u>1.304.730</u>
Нето вредност	<u>254.048</u>	<u>1.196.828</u>	<u>119</u>	<u>1.450.995</u>	<u>259.223</u>	<u>1.101.922</u>	<u>(141)</u>	<u>1.361.004</u>

Белешки кон финансиските извештаи

5. Финансиски средства и обврски Класификација и објективни вредности

Табелата ја прикажува класификацијата на секоја класа на финансиски средства и обврски на Банката и нивните објективни вредности.

Во илјади денари	Белешка	Кредити и побарувања	Чувани-до-доспевање	Останати по амортизирана набавна вредност	Вкупна сметководствена вредност	Објективна вредност
31 декември 2007						
Парични средства и паричен еквивалент	12	456.444	-	-	456.444	456.444
Пласмани во други банки	13	462.642	-	-	462.642	462.642
Кредити на други банки	14	2.031.177	-	-	2.031.177	2.031.177
Останата актива	19	9.119	-	-	9.119	9.119
		<u>2.959.382</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.959.382</u>	<u>2.959.382</u>
Обврски по кредити	20	-	-	1.503.575	1.503.575	1.503.575
Останати обврски	23	-	-	4.812	4.812	4.812
		<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.508.387</u>	<u>1.508.387</u>	<u>1.508.387</u>
31 декември 2006						
Парични средства и паричен еквивалент	12	293.260	-	-	293.260	293.260
Пласмани во други банки	13	437.741	-	-	437.741	437.741
Кредити на други банки	14	1.765.439	-	-	1.765.439	1.765.439
Вложувања	16	-	158.277	-	158.277	158.277
Останата актива	19	11.017	-	-	11.017	11.017
		<u>2.507.457</u>	<u>158.277</u>	<u>-</u>	<u>2.665.734</u>	<u>2.665.734</u>
Обврски по кредити	20	-	-	1.298.469	1.298.469	1.298.469
Останати обврски	23	-	-	6.261	6.261	6.261
		<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.304.730</u>	<u>1.304.730</u>	<u>1.304.730</u>

Белешки кон финансиските извештаи

5. Финансиски средства и обврски (продолжение)

Побарувања по кредити: Банката е единствена банка за развој во Република Македонија. Не постои слична финансиска институција на пазарот. Оттаму, каматните стапки кои Банката ги поставува за овие финансиски инструменти се пазарни каматни стапки. Сметководствениот износ на кредитите на денот на биланс на состојба се доближува до нивната објективна вредност.

Обврски по кредити: Обврските по дологорочните кредити на Банката се кредити од финансиски институции кои нудат финансиски инструменти со специфични услови, камати и доспеаност. Не постојат слични кредити на пазарот. Оттаму, каматните стапки поставени од финансиските институции се пазарни каматни стапки. Објективната вредност на овие фондови се проценуваат според сегашната вредност на идните парични текови, намалени за каматна стапка на денот на биланс на состојба на Банката за нови слични долгови и остатокот до доспевање. Сметководствениот износ на обврските по кредити на датумот на биланс на состојба се доближува до нивната објективна вредност.

Белешки кон финансиските извештаи

6. Нето приходи од камата

<i>Во илјади денари</i>	<i>Белешка</i>	2007	2006
Приходи од камата			
Парични средства и паричен еквивалент	12	8.640	16.620
Пласмани во други банки	13	28.857	11.492
Кредити на други банки	14	122.503	80.159
Вложувања	16	6.188	10.187
Вкупно приходи од камата		<u>166.188</u>	<u>118.458</u>
Расходи од камата			
Обврски по кредити	20	48.726	34.890
Вкупно расходи од камата		<u>48.726</u>	<u>34.890</u>
Нето приходи од камата		<u>117.462</u>	<u>83.568</u>

Дел од приходите од камати од вложувања во износ МКД 6.188 илјади (2006 : МКД 7.081 илјади) претставуваат приходи од пласирани средства во државни записи од Гарантниот фонд на Банката (види белешка 16).

7. Нето приходи од провизии и надомести

<i>Во илјади денари</i>	2007	2006
Приходи од провизии и надомести		
Комисионо работење	6.880	12.746
Провизија за раководење	5.825	5.706
Провизија за финансиски гаранции	5.524	3.924
Останати провизии	103	299
	<u>18.332</u>	<u>22.675</u>
Расходи од провизии и надомести		
Провизија за финансиски гаранции	3.874	1.962
Останато	960	494
	<u>4.834</u>	<u>2.456</u>
Нето приходи од провизии и надомести	<u>13.498</u>	<u>20.219</u>

Банката е овластена да работи како агент на Владата на Република Македонија за пласирање на кредити од Италијанската кредитна линија преку домашни банки.

Белешки кон финансиските извештаи

7. Нето приходи од провизии и надомести (продолжение)

Дел од провизијата за раководење во износ од МКД 4.330 илјади (2006: МКД 4.228 илјади) претставува провизија за раководење со депозитите од KfW микро кредитната линија. Остатокот во износ од МКД 1.495 илјади (2006: МКД 1.478 илјади) претставува провизија за раководење со НЕПА Фондацијата.

Приходите од провизија за финансиски гаранции се по основ на склучени договори за гарантирање на наплата при извоз на краток рок. Расходите од провизија за финансиски гаранции се по основ на земени финансиски гаранции од странски реосигурители (види белешка 25).

8. Останати приходи од дејноста

<i>Во илјади денари</i>	<i>Белешка</i>	2007	2006
Грант од државата	10	-	35.884
Останато		<u>1.776</u>	<u>5.776</u>
		<u>1.776</u>	<u>41.660</u>

Приходи од грантот од државата претставуваат приходи од средствата за промоција на Република Македонија. Имено, во април 2006 година Банката има добиено грант од државата во износ од ЕУР 600.000 за промоција на Република Македонија. Во текот на 2006 година искористени се МКД 35.884 илјади кои се вклучени во останати приходи од дејноста и останати расходи од дејноста (види белешка 10), а неискористениот дел е прикажан во останати обврски (види белешка 22) како одложен приход.

9. Трошоци за вработените

<i>Во илјади денари</i>	2007	2006
Плати	12.970	13.469
Задолжителни придонеси	6.419	6.398
Надомести на членови на Управен Одбор	642	1.317
Останати трошоци	<u>2.399</u>	<u>1.791</u>
	<u>22.430</u>	<u>22.975</u>

Останатите трошоци за вработените се состојат од трошоци по колективен договор (за исхрана, регрес за годишен одмор и за превоз).

Белешки кон финансиските извештаи

10. Останати расходи од дејноста

<i>Во илјади денари</i>	Белешка	2007	2006
Материјали и услуги		8.574	9.500
Трошоци за службени патувања		912	1.758
Трошоци за усовршување		846	830
Трошоци за репрезентација и маркетинг		753	2.814
Посебна резерва за вонбилансни ставки		352	84
Осигурување		214	320
Грант од државата	8	-	35.884
Останато		1.126	3.737
		<u>12.777</u>	<u>54.927</u>

Расходи од грантот од државата претставуваат расходи од средствата за промоција на Република Македонија (види белешка 8).

11. Данок од добивка

Признаен во биланс на успех

<i>Во илјади денари</i>	2007	2006
Тековен данок		
Тековна година	11.204	8.933
	<u>11.204</u>	<u>8.933</u>

Усогласување со применета даночна стапка

<i>Во илјади денари</i>	2007	2007	2006	2006
Добивка пред оданочување	%	<u>92.183</u>	%	<u>59.924</u>
Данок од добивка	12,0	11.062	15,0	8.989
Расходи непризнаени за даночни цели	0,2	142	1,2	744
Даночно ослободени приходи	-	-	(0,6)	(342)
Даночни ослободувања непризнаени во билансот на успех	-	-	(0,8)	(458)
Вкупно данок од добивка во биланс на успех		<u>12,2</u>	<u>14,8</u>	<u>8.933</u>

Белешки кон финансиските извештаи

12. Парични средства и паричен еквивалент

<i>Во илјади денари</i>	2007	2006
Парични средства во благајна	96	100
Депозити во НБРМ	167.986	103.603
Тековни сметки кај странски банки	55.913	49.861
Благајнички записи	<u>232.449</u>	<u>139.696</u>
	<u>456.444</u>	<u>293.260</u>

На 31 декември 2007 година паричните средства и паричниот еквивалент го вклучуваат износот од МКД 13.902 илјади (2006: МКД 14.149 илјади) кој претставува задолжителна резерва во денари.

Дел од депозитите во НБРМ во износ МКД 80.965 илјади (2006: МКД 79.805 илјади) претставуваат средствата од Гарантниот фонд на Банката. Овие средства не се на располагање за користење во секојдневното работење на Банката (види белешка 23), и не носат камата.

Дел од благајничките записи во износ од МКД 164.475 илјади претставуваат средства од Гарантниот фонд на Банката.

13. Пласмани други банки

<i>Во илјади денари</i>	2007	2006
Пласмани во странски банки	<u>462.642</u>	<u>437.741</u>
	<u>462.642</u>	<u>437.741</u>

14. Кредити на други банки

<i>Во илјади денари</i>	2007	2006
Кредити на други банки по амортизирана набавна вредност	<u>2.031.177</u>	<u>1.765.439</u>
	<u>2.031.177</u>	<u>1.765.439</u>

Белешки кон финансиските извештаи

14. Кредити на други банки (продолжение)

Кредити на други банки по амортизирана набавна вредност

	Бруто износ	Посебна резерва 2007	Сегашна вредност	Бруто износ	Посебна резерва 2006	Сегашна вредност
<i>Во илјади денари</i>						
Поддршка на извозни аранжмани	225.192	(43.078)	182.114	168.229	(43.801)	124.428
Поддршка на развојот на мали и средни претпријатија	858.348	(38.657)	819.691	807.820	(32.872)	774.948
Трајни обртни средства	19.860	(320)	19.540	30.387	(326)	30.061
Германско - македонски фонд	20.201	(317)	19.884	46.766	(2.488)	44.278
Германска кредитна линија	69.917	(35.579)	34.338	176.334	(65.088)	111.246
Револвинг фонд на Германската кредитна линија	-	-	-	38.452	(419)	38.033
Германска микро кредитна линија	756.941	(14.343)	742.598	342.575	(5.261)	337.314
Развојна Банка при Советот на Европа	216.925	(3.913)	213.012	308.801	(3.670)	305.131
	<u>2.167.384</u>	<u>(136.207)</u>	<u>2.031.177</u>	<u>1.919.364</u>	<u>(153.925)</u>	<u>1.765.439</u>

Во илјади денари

2007

2006

Специфична посебна резерва

Состојба на 1 јануари	153.925	161.340
Загуба поради оштетување за годината		
Ослободување на посебна резерва	<u>(17.718)</u>	<u>(7.415)</u>
Состојба на 31 декември	<u>136.207</u>	<u>153.925</u>

15. Кредити и аванси дадени на останати клиенти

Во илјади денари

2007

2006

Кредити и аванси дадени на останати клиенти по амортизирана набавна вредност	31.349	14.694
Намалени за специфична посебна резерва	<u>(31.349)</u>	<u>(14.694)</u>
	<u>-</u>	<u>-</u>

Белешки кон финансиските извештаи

15. Кредити и аванси дадени на останати клиенти (продолжение)

Во илјади денари **2007** **2006**

Специфична посебна резерва

Состојба на 1 јануари	14.694	5.455
Загуба поради оштетување за годината		
Дополнителна резерва	16.655	9.239
Состојба на 31 декември	31.349	14.694

16. Вложувања

Во илјади денари **2007** **2006**

Вложувања во должнички инструменти со фиксна камата чувани-до-достасаност	-	158.277
Вложувања во акции расположливи-за-продажба	-	-
	-	158.277

Вложувања во должнички инструменти со фиксна камата чувани-до-достасаност

Во илјади денари **2007** **2006**

Државни записи	-	158.277
	-	158.277

Вложувања расположливи-за-продажба

Во илјади денари **2007** **2006**

Некотирани сопственички хартии од вредност евидентирани по набавна вредност	-	367
Намалени за специфична посебна резерва	-	(367)
	-	-

Специфична посебна резерва

Состојба на 1 јануари	367	7
Загуба поради оштетување за годината (Ослободување) на/ дополнителна посебна резерва	-	360
Отпис	(367)	-
Состојба на 31 декември	-	367

Белешки кон финансиските извештаи

16. Вложувања (продолжение)

На 31 декември 2006 година државните записи претставуваат средства инвестирани од Гарантниот фонд на Банката. Согласно Измените на Законот за основање на Македонска банка за поддршка на развојот, во 2006 година се формира Гарантен фонд, при што Банката може да пласира до 70% од средствата на Гарантниот фонд во краткорочни хартии од вредност издадени од државата и од НБРМ со рок на достасаност до три месеци.

17. Недвижности и опрема

<i>Во илјади денари</i>	Градежни објекти	Мебел и опрема	Моторни возила	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2007	120.584	18.567	5.240	144.391
Зголемување	-	392	-	392
На 31 декември 2007	<u>120.584</u>	<u>18.959</u>	<u>5.240</u>	<u>144.783</u>
Амортизација				
На 1 јануари 2007	4.997	10.012	4.370	19.379
Амортизација за годината	<u>3.015</u>	<u>2.504</u>	<u>696</u>	<u>6.215</u>
На 31 декември 2007	<u>8.012</u>	<u>12.516</u>	<u>5.066</u>	<u>25.594</u>
Сегашна вредност				
Состојба на 1 јануари 2007	<u>115.587</u>	<u>8.555</u>	<u>870</u>	<u>125.012</u>
Состојба на 31 декември 2007	<u>112.572</u>	<u>6.443</u>	<u>174</u>	<u>119.189</u>

На 31 декември 2007 година Банката нема дадени недвижности и опрема под залог (2006: нема).

Белешки кон финансиските извештаи

18. Нематеријални средства

<i>Во илјади денари</i>	Софтвер и лиценци
Набавна вредност	
На 1 јануари 2007	3.086
Зголемување	<u>1.359</u>
На 31 декември 2007	<u><u>4.445</u></u>
Амортизација	
На 1 јануари 2007	1.516
Амортизација за годината	<u>722</u>
На 31 декември 2007	<u><u>2.238</u></u>
Сегашна вредност	
На 1 јануари 2007	<u>1.570</u>
На 31 декември 2007	<u><u>2.207</u></u>

19. Останата актива

<i>Во илјади денари</i>	2007	2006
Пресметана недостасана провизија од KfW	1.766	2.726
Побарувања за провизија за раководење	2.185	2.126
Побарувања за продадени станови	4.719	5.092
Останато	<u>449</u>	<u>1.073</u>
	<u><u>9.119</u></u>	<u><u>11.017</u></u>

20. Обврски по кредити

Оваа белешка обезбедува информации за договорните услови за каматоносните кредити кои ги има земено Банката. За повеќе информации во однос на изложеноста на Банката на каматен и валутен ризик, види белешка 4.

<i>Во илјади денари</i>	2007	2006
Обврски по кредити	<u>1.503.575</u>	<u>1.298.469</u>
	<u><u>1.503.575</u></u>	<u><u>1.298.469</u></u>

Белешки кон финансиските извештаи

20. Обврски по кредити (продолжение)

Рокови и услови на обврските по кредити се како што следи:

Во илјади денари	Валута	Номинал- каматна стапка шест месечен	Година на достасу- вање	2007		2006	
				Номи- нална вредност	Сметко- вод ствена вредност	Номи- нална вредност	Сметко- водствена вредност
Германска кредитна линија (KfW)	ЕУР	ЕУРИБОР + 1,85%	2003-2010	352.210	352.210	467.431	467.431
Микро германска кредитна линија (KfW)-II транша	ЕУР	2,00%	2014-2044	378.520	378.520	380.728	380.728
Микро германска кредитна линија (KfW)- III транша	ЕУР	2,00%	2017-2037	406.991	406.991	-	-
Министерство за финансии	МКД	1,00%	2011-2031	149.475	149.475	144.439	144.439
Развојна Банка при Советот на Европа (СЕВ)	ЕУР	три месечен ЕУРИБОР плус 0,28%	2008-2013	216.379	216.379	305.871	305.871
				<u>1.503.575</u>	<u>1.503.575</u>	<u>1.298.469</u>	<u>1.298.469</u>

Обврски по кредити од Микро германска кредитна линија (KfW)-II транша и Микро германска кредитна линија (KfW)- III транша се обезбедени со гаранции од Република Македонија. Обврски по кредити од Германска кредитна линија (KfW) и Развојна Банка при Советот на Европа (СЕВ) се обезбедени со гаранции од Владата на Република Македонија.

21. Посебна резерва за вонбилансни ставки

Во илјади денари	Белешка	2007	2006
Состојба на 1 јануари		3.763	3.679
Расход за годината	10	352	84
Состојба на 31 декември	25	<u>4.115</u>	<u>3.763</u>

22. Нето обврски од комисионо работење

Во илјади денари	2007	2006
Побарувања од комисионо работење	646.579	590.383
Обврски од комисионо работење	<u>(646.579)</u>	<u>(590.383)</u>
	<u>-</u>	<u>-</u>

Банката е овластена да биде банка агент на Владата на Република Македонија, пласирајќи ги кредитите од Италијанската кредитна линија на крајните должници преку селектирани комерцијални банки од Република Македонија.

Белешки кон финансиските извештаи

23. Останати обврски

<i>Во илјади денари</i>	2007	2006
Добиени аванси	-	3.589
Обврски од добавувачи	707	1.303
Грант од државата (одложен приход)	815	815
Провизии и надомести	25	32
Останато	3.265	522
	<u>4.812</u>	<u>6.261</u>

24. Капитал и резерви

Акционерски капитал

<i>Во број на акции</i>	Обични акции	
	2007	2006
На 1 јануари - целосно платени	<u>300.000</u>	<u>300.000</u>
На 31 декември - целосно платени	<u>300.000</u>	<u>300.000</u>

Одобрениот акционерски капитал се состои од 300.000 (2006:300.000) обични акции. Обичните акции се со номинална вредност од МКД 3.108. Државата како единствен сопственик има право на дивиденда кога ќе биде објавена и има право на еден глас на Собрание на Банката за еквивалент од 1 обична акција (2005: 1 обична акција). Согласно Законот за основање на Македонска банка за поддршка на развојот, дивидендата што и припаѓа на државата се распоредува во резервите на Банката. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Вкупниот уплатен акционерски капитал е во државна сопственост.

Средства на резерви

Резервите на Банката се формирани од распределба на добивката и може да се употребат за покривање на загубите. Ваквите резерви не можат да се распоредат на акционерите освен во случај на ликвидација на Банката.

Белешки кон финансиските извештаи

24. Капитал и резерви (продолжение)

Резерви на сигурност

Резервите на сигурност служат за покривање на ризиците од вршење на осигурување и реосигурување на побарувања врз основа на извршен извоз на комерцијални и некомерцијални ризици, како и на осигурување и пасивно реосигурување на странски инвестиции во Република Македонија и на инвестиции на домашни трговски друштва во странство од некомерцијални ризици. Резервите на сигурност се формираат со издвојување на дел од уплатените премии и дел од задржаната добивка издвоени од добивката на државата. Висината на резервите на сигурност ја утврдува Владата на Република Македонија.

Гарантен фонд

Средствата од Гарантниот фонд се користат за издавање гаранции за обезбедување на плаќања по долгорочни кредити за инвестиции одобрени од страна на банки и други финансиски институции во Република Македонија на микро, мали и средни трговци, трговци-поединци и занаетчи. Изложеноста на Гарантниот фонд спрема одделна банка не може да го надмине износот на средствата на фондот. Гарантниот фонд гарантира до една третина од кредити со вредност до ЕУР 150.000 при што износот на гаранцијата не може да надмине ЕУР 35.000. Средствата на Гарантниот фонд се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија, како неповратен депозит во износ од МКД 265.000 илјади, донации од земјата и странство, приходи од провизии за издадени гаранции, приходи од пласмани во хартии од вредност и други извори. Средствата од Гарантниот фонд се чуваат на посебна сметка во НБРМ.

25. Потенцијални и преземени обврски

Банката има потенцијални обврски по основ на издавање на финансиски гаранции за гарантирање на наплатата при извоз на краток рок. Заради намалување на ризикот од ненаплатливост Банката зема финансиски гаранции од странски осигурителни институции во износ од 70% до 90% (2005: од 90% до 100%) од гарантираниот износ.

Овие потенцијални обврски имаат вонбилансен кредитен ризик затоа што во билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките за потенцијални загуби сè до моментот кога преземените и потенцијални обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Голем дел од преземените и потенцијални обврски ќе достасаат без да бидат авансирани во целост или делумно. Поради тоа, износите не претставуваат идни парични текови.

Белешки кон финансиските извештаи

25. Потенцијални и преземени обврски (продолжение)

<i>Во илјади денари</i>	<i>Белешка</i>	2007	2006
Гаранции		92.827	62.203
Преземени обврски за кредитирање		29.499	36.704
Посебна резерва	21	<u>(4.115)</u>	<u>(3.763)</u>
		<u>118.211</u>	<u>95.144</u>

26. Трансакции со поврзани страни

Во согласност со Статутот на Банката врховно тело е Собранието на Банката. Целосната контрола на Банката е во рацете на неизвршни директори (Управен Одбор) кои го застапуваат државниот капитал, а кои ги именува Владата на Република Македонија.

Банката не смее да одобрува кредити и издава гаранции на државата, јавните претпријатија и на институциите што се буџетски финансирани.

Трансакции со државни институции

На крајот на годината трансакциите со државни институции, кои се сметаат за поврзани страни, биле како што следи:

(i) Вложувања издадени од државни институции

<i>Во илјади денари</i>	Државни институции	
	2007	2006
Вложувања на 1 јануари	158.277	91.364
Приливи од вложувања во текот на годината	(158.277)	-
Вложувања во текот на годината	-	66.913
Вложувања на 31 декември	-	158.277
Приходи од камата	6.188	10.187

Белешки кон финансиските извештаи

26. Трансакции со поврзани страни (продолжение)

(ii) Обврски по кредити кон државни институции

<i>Во илјади денари</i>	Државни институции	
	2007	2006
Обврски по кредити на 1 јануари	144.003	140.832
Обврски по кредити земени во текот на годината	1.702	3.171
Обврски по кредити на 31 декември	<u>145.705</u>	<u>144.003</u>
Расходи од камата	<u>1.386</u>	<u>1.367</u>

(iii) Останати трансакции со државни институции

<i>Во илјади денари</i>	Државни институции	
	2007	2006
Приходи од провизии и надомести за комисионо работење	6.880	12.746
Останати приходи - грант од државата	-	35.884
Останати расходи - грант од државата	-	35.884
Останати обврски	815	815

(iv) Трансакции со клучниот менаџерски персонал

<i>Во илјади денари</i>	2007	2006
Краткорочни трошоци за вработените	<u>9.824</u>	<u>11.164</u>
	<u>9.824</u>	<u>11.164</u>

27. Последователни настани

Од 1 јануари 2008 година даночните стапки за данокот на добивка и за персоналниот данок на доход ќе изнесуваат 10% (2006: 12%) согласно измените на Законот за Данок на добивка и Законот за Персонален данок на доход објавени во Службен Весник број 139 на 30 декември 2006 година

Белешки кон финансиските извештаи

27. Последователни настани (продолжение)

Во јануари 2008 година, Владата на Република Македонија на сметката на Македонска банка за поддршка на развојот АД Скопје префли средства во износ од 330.000 илјади денари наменети за реализација на проектот Самовработување со кредитирање. Македонска банка за поддршка на развојот АД Скопје, како комисионер на Владата на Република Македонија, овие средства ќе ги пласира преку комерцијалните банки до крајните корисници, целни групи утврдени со проектот односно невработените лица за започнување на бизнис.

Во март 2008 година Банката повлече УСД 500.000 од Меѓународна банка за обнова и развој (МБОР) наменети за имплементација на дел од Проектот за одржлива енергија склучен меѓу МБОР и Република Македонија. Во февруари 2007 година Банката склучи Договор за грант со Меѓународната банка за обнова и развој ("МБОР"), во износ од УСД 1.200.000 за издавање на гаранции и УСД 2.500.000 за кредити, за имплементација на дел од Проектот за одржлива енергија склучен меѓу МБОР и Република Македонија. Проектот треба да се заврши до 30 Септември 2010 година. Повлекувањето на средствата ќе се врши по основ на издадени гаранции и одобрени кредити од Банката.